

ОЛЕКСАНДРІЙСЬКИЙ

БЮЛЕТЕНЬ

Офіційний орган м. Олександрії та району.

Рік видання 2, ч. 70 (94).

Середа, 2 грудня

1942 р.

Ціна 1 крб.

У світлі подій

Між Волгою та Доном та на великій дузі Дону тривають досі важкі панцерні та піхотні наступи ворога. Їх відбито у впертих боях. Противник втратив знов велике число панцерників. Від власних повітряних атак зазнав ворог великих втрат в людях, важкій зброї та різномірних автомашинах. Також учора в Сталінграді заломилися ворожі наступи.

На середньому відтинку фронту, в області на південь від Калініна та на південний схід і на захід від Торопець, дня 25 листопада ворог приступив до очікуваного наступу на цілій ширині фронту. У частинно тяжких боях відбито учора усі наступи з великими кривавими втратами. Знищено 18 совєтських панцерників.

У Кіренаїці та в Тунісі під час змагань підкинутих рухомих відділів здобуто ворожі машини та захоплено полонених. У західній Кіренаїці бомбардовано маршові колони, військові табори та батареїні позиції. На туніській височині з'єднання авіації поборювали ворожі панцерники, моторизовані відділи та військові квартали.

У Середземному морі та біля

побережжя зайнятих західних областей британська авіація втратила вчора вісім літаків. Згинуло шість власних літаків.

З'єднання наземної армії та авіації закінчили біля Майкопа успішно свої дії, які мали на меті знищити большевицькі банди. У великих лісах на південний схід від Майкопа з їхніми багатьма горами та балками почували себе розпорочені большевицькі воїни, з яких склалися банди, досить безпечними, щоб тероризувати населення. Німецькі частини систематично очищували один по одному куски лісу та знищили большевиків. По закінченні дій налічено померло 200 убитих большевиків, між ними чотирьох комісарів. Забезпечено багато награвленого майна. Схованки бандитів знищено.

У західній частині Середземного моря човни знищили знов два транспортці та один великий танкер разом тоннажною 20000 рбт., а також один винищувач із британсько-американського транспортного флоту, так що успіхи підводних човнів біля бережжя Алжиру та Марокко збільшилися на 11 транспортців разом в 99100 рбт.

Поверх 100000 британських та американських полонених у японських руках

ТОКІО.—Полковник Ягасі, шеф пресового відділу у імператорській головній квартирі, повідомив у статті часопису «Асагі Шімбун», що японські частини взяли дотепер поверх 100000 британських та американських полонених.

У коментарі про взаємовідносини між британськими та американськими полоненими Ягасі заявляє, що англійці та американці, інтерновані в Японії, надзвичайно зле до себе взаємно відносяться та користуються з кожної нагоди, щоб почати між собою бійку. Коли

американські та британські полонені мають разом варити свої пайки, то британці зараз же протестують та просять, щоб їм дозволено варити окремо.

У тій війні між своїми земляками з Англії та з Америки займають австралійські воїни нейтральне становище. Австралійці часто дозволяють пізнати, що вони не можуть зрозуміти, чому вони мусіли б брати участь у тій війні. Ягасі виявив, які є в дійсності ті зв'язки, що в'яжуть британців з американцями.

„Німецька армія допомогла Словаччині добути своє право“

БРАТИСЛАВА.—Словацькі часописи пригадують сьогодні німецько-словацький трактат заключений у Берліні 21.11.1939 р. про повернення північних областей Словаччини, які 20 років тому силою зайняли були поляки. «Як нещасливими були поаяки після заключення іншо-

го нещасного трактату», пише «Словак», «так намагався також Совєтський Союз все поглотити. Словаччина зразу ж як перша держава стала по стороні Німеччини, а німецька армія допомогла Словаччині добути перемогу та свої права».

Райхсміністр Розенберг приймає орденоносців

БЕРЛІН.—Райхслайтер Райхсміністр Розенберг прийняв 15 воїків наземної армії, відзначених Лицарським Хрестом, які перебувають у Райху, щоб оповідати у таборах гітлерівської молоді та у своїх родинних округах про досягнення німецького війська.

Райхсміністр Розенберг говорив до своїх гостей про значення війни на Сході. У прийнятті взяли участь постійний заступник Райхсміністра гауляйтер та райхштадтгальтер др. Альфред Маєр та керівник штабу Райхслайтера СС—оберфюрер др. Шнеллрехт.

„Нові успіхи німецьких підводних човнів знищили божевільну ідею Англії та Америки“

РИМ.—Нові великі успіхи німецьких підводних човнів на Атлантичному океані є головним предметом міркувань ранішньої римської преси. Часописи підкреслюють значення тих нових тяжких ударів для ворожого мореплавання, які тим більше дошкульно мусів відчувати ворог, що він очевидно надіявся, що німецькі підводні човни, в наслідок посилення дій на Середземному морі, занедабають на деякий час інші важливі шляхи постачання. Німецьке спеціальне звітлення знищило ту божевільну ідею Англії та ЗДА.

Бомби знищили ворожий намір наступати

БЕРЛІН.—На середньому відтинку Східного фронту використали німецькі літаки 22.11. деяке поліпшення погоди, щоб атакувати большевицькі згромадження військ та сильно обсажені розташування у квартирах за першими лініями фронту.

Сильні з'єднання авіації бомбардували багатьма хвилями широкі частини лісу, в яких большевики намагалися зосередити артилерію та з'єднання війська. Все наново вдарили тяжкі бомби у готові позиції та квартали ворога і розбивали його намірену атаку. Інші атаки було скеровано на колони в шатрах, перевантажні станції та постачальні склади, в яких від бомб розгорілися широкі пожежі.

Успішна діяльність німецької авіації у тунісько-алжирських областях

БЕРЛІН.—У тунісько-алжирських областях продовжували німецькі та італійські частини свій марш вперед та здобули нові важливі пункти. Доходило тільки до незначних сутичок між німецькими та ворожими передовими частинами, які мали корисний для німецьких частин наслідок. Частини ворога були підтримувані розвідувальними літаками.

Німецькі та італійські бойові літаки використали останні ночі, щоб знову атакувати великими частинами порти на алжирському побережжі. Сильні з'єднання бойових літаків завдали там 22 листопада американсько-британським кораблям тяжких ударів. Під час повторюваних нальотів, які тривали до пізньої ночі, було тяжко пошкоджено, згідно звітлення Верховного Командування Збройних Сил, один великий ворожий торговельний корабель у 7000 рбт. По успішному нальоті перехилився один нищильник сильно набік. Під час нальоту тяжко пошкоджено портові споруди та склади у порті Алжиру. Німецькі літуні бомбардували 22.11. ввечері також порт Бон.

Сильні з'єднання німецьких

бойових літаків продовжували 22.11. вдень та вночі бомбардувати ворожі авіаційні бази на алжирському побережжі. Хоч атмосферичні умови змушували німецьких літунів часто пробиватися через широкі простори бурі, скрізь віднайдено об'єкти та їх бомбардовано. Особливо сильно було знищено німецькими стрімкоспадними нищильниками та винищувальними бомбардувальниками аеродром у Тебеса та Завкаль Арба. Бомби падали у відставні ангари, шатрові лагери та бараки на краю аеродромів. Один склад беззину вилетів у повітря, а в двох інших місцях багато пожеж злилося у два моря вогню. Знищено 45 ворожих літаків, а багато інших тяжко пошкоджено відламками.

Також успішний був наліт сильних німецьких з'єднань бойових літаків на аеродром Мікеллі, на схід від затоки Бужі. По скинених бомб повстало багато пожеж. Всі зенітні гармати на одному становищі було приведено в непридатність до бою. Багато скинених розривних та запальних бомб спричинило на аеродромі Бужі багато зривів, а по них пожеж.

Забезпечення східно—азійської самовистачальності

ТОКІО.—З приводу промови Тайо на конференції губернаторів, «Джепен Таймс» пише, що розвиток поширення продукції це вирішувальний чинник для дальшого розвитку війни. Німеччина завдячує свої надзвичайні перемоги в першій мірі високій якості німецької армії та патріотизмові німецького народу. Однак, у великій мірі треба їх віднести також до рішучих намагань Німеччини усамостійнитися під господарським оглядом від закордону.

Це саме відноситься також до Японії, яка під час остан-

ньої світової війни була ще узалежнена від заморського довозу. В часі між обома війнами Японія своїм промисловим розмахом поклала основу під потужне японське воєнне господарство. Нація, яка може досягнути під час війни поважне підвищення своєї продукції, мусить виграти війну. Найважливішим наказом часу для всіх східно-азійських народів, так закінчує часопис, це використати свої багаті джерела сировини та забезпечити східно-азійську самовистачальність.

„Нагода до заробітку“

БУЕНОС АЙРЕС.—Лондонський кореспондент аргентинського часопису «Націон» пише, що недавні заяви Черчіля, згідно яких британська імперія остаточно у своїх дотеперішніх межах, та гостра відповідь Вілкі поділили Англію на два табори.

Впливові фінансисти станули підковито за Черчілем, висміяли Атлантиську заяву та назвали її агітаторською фразою для широких мас. По правді ж вони бажать перемоги тільки як нагоди для заробітку, щоб її використати для англійських фінансових інтересів.

Відбудова церков у Карелії

ГЕЛЬСІНКИ.—З метою відбудови знищених большевиками у фінських областях церков заснувався новий союз. Величина

завдань того союзу виявляється з факту, що большевики знищили та зруйнували всі церкви у Віборгу.

Православне духовенство дякує німецькій владі

КАУНАС.—Митрополит Православної Церкви Райхскомісаріату Остланд звертається—як повідомляє «Кауенер Цайтунг»—в заяві проти більшовицьких наклепів, що німецька влада гнітить Православну Церкву.

У заяві говориться: «Свідчу перед цілим світом, що в цілому підпорядкованому мені терені німці цілковито забезпечують Православній Церкві можливість вільного розвитку та улегшують нашу тяжку працю у звільнених теренах Советського Союзу. Німці віддають нам церкви, які відібрали були більшовики. Ніхто від того часу не перешкоджає нам проповідувати людям правди Віри та основи церковної моралі. Лише остаточна перемога над більшовизмом може відчинити церкві новий простір вільного та мирного розвитку».

Вибори в ЗДА

СТОКГОЛЬМ.—Як повідомляють з Вашингтону, вибрано до палати репрезентативів 218 демократів та 205 республіканців. Невідомі ще наслідки з 8 округ. Згідно дотеперішніх наслідків, сенат складається з 56 демократів, 37 республіканців та одного незалежного. Два наслідки виборів ще невідомі.

Під час переведення у 33 державах виборів губернаторів вибрано, замість дотеперішніх 18 демократичних та 18 республіканських губернаторів, 18 демократів та 17 республіканців і одного поступового.

Нарада референтів залізного та металообробного промислу

КИЇВ.—В Києві відбулася нарада керівників рефератів та референтів залізного та металообробного промислу цілої України. В нараді брали участь референти при Райхскомісаріаті України, а також всі генеральні комісари. Від генеральних комісарів були присутні також керівники відділів ремісничого господарства, а далі, на розпорядження господарського штабу Схід, також референти господарського інспекторату Дон-Дінець та деякі господарські команди.

Генеральний комісар Магунія вказав в своїй промові на значення Київської генеральної округи та торкнув мимоходом деякі господарські питання, які під сучасну хвилю стоять на першому плані. Керівник групи машинобудівництва в міністерстві Сходу та в господарському штабі Схід обговорював деякі із зачеплених питань. Це вперше зібралися референти цілої залізної та металообробної індустрії, в областей, які знаходяться під управлінням цивільної влади, або під військовою адміністрацією.

На початку 2-денної наради поодинокі референти звітували про дотеперішні досягнення праці. Зі звітів видно було, що поважне число підприємств, що їх на початку знайдено досить

пониженими, можна було знову урухомити. Крім того, в цілому ряді підприємств вдалося притягнути до праці німецькі фірми. Можна було ствердити, що залізне та металообробне господарство в Україні вже зовсім добре розвинулося. Потім було устійнено основні настанови для майбутнього продукційного планування.

В дальшому ході наради обговорювано питання персоналу та робітників в підприємствах.

Потім відбувся доклад керівника реферату при Райхскомісаріаті України про нове господарювання залізом а інший керівник реферату при Райхскомісаріаті обговорював постановлення в справі видачі довідок для допущення машин. Вкінці учасникам наради дано вказівки про творення професійних товариств в Україні.

Нарада відбулася в новоурядженому готелі «Штадт Кенінгсберг», де забезпечено учасників наради зовсім порядними приміщеннями та прохарчування. Від імені учасників, керівник наради подякував провідникові групі фон Вальтгаузенові, керівникові Головного Відділу господарства при генеральному комісарі в Києві, який був здебільшого присутній на нараді.

Посвячення пам'ятника героям у Володимирі

ВОЛОДИМИР.—В пам'ять українських героїв, що згинули в боротьбі з більшовизмом, з ініціативи українців м. Володимира, на місцевому цвинтарі збу-

довано величезний пам'ятник. Урочисте відкриття і посвячення пам'ятника відбулося при великому здвигі народу.

ЧАРОДІЙНИЙ СКРИПАЧ З ГЕНУІ

Вночі 12 жовтня 1782 року—велика буря шаліла тоді над Апенінськими горами—народився в Генуї Ніккольо Паганіні, як син музиканта. Вчасно почав він вправляти на старезній лігурійській селянській скрипці свого батька, який показав йому перші початки. Потім пішов він на науку до вчителя скрипки, який після двох років сказав, що цього восьмилітнього хлопця він більше нічого навчити не може.

Ще один рік вправляв він під доглядом першого скрипака театру «Карльо Фелікс» в своєму батьківському місті, а потім вперше виступив перед ширшим громадянством з таким великим успіхом, що батько післав його для кращого вишколу до Парми, до школи славного Алессандра Роллія. Ледве три роки пізніше концертував він вже по прекрасній Ломбардії, бо крім музикального зміслу, що його дістав по батькові, мучила його часто невгамована туга, спадщина по матері.

В році 1805 став він скрипачем-солістом придворної капели в Люці. Тут, як оповідають тодішні хроніки, шукала його прихильності Еліза, сестра Наполеона, однак, його прихильність мала одна співачка придворної капели. Цілими роками живе він тут, щастям розпещений «король скрипачів», але остаточно місто і князівство Лукка стають для нього затісні. Темної ночі залишає він в закритій повозці місто, його тягне на північ в інші країни. В 1828 р. він з'являється в

Німеччині.

Опис сучасника змальовує його так: «Він носив пальто, яке сягало йому до ніг і в наслідок того його постать здавалася дуже високою. Довге чорне волосся спадало йому кучерями на плечі і ваче темними раміями огортало біде, як у мерця, обличчя...» «На естраді він появляється в чорному фракі та чорному сурдуті жакливого крою, чорні штани теліпалися довкруги тонких ніг.

Довгі руки здавалися ще довшими, коли він передержував одною рукою скрипку, а другою, з опущеним в діл смичком, майже дотикав землі, під час своїх нечуваних поклонів публіці». В Голландії, в Лондоні та у Франції здобув він своєю демонічною грою небувалі тріумфи. Під час гри імпровізував він чарівні речі, невидані трелі, шалені каденти, очайдушні арпеджі та божевільні фуги, які він пізніше залишав в своїх капріціях та етюдах. Роберт Шуман, а в першу чергу Ліст завжди одушевлялися його грою. Недосяжними осталися його фантазії на г-струні.

Надто великою ошадністю та купецьким хистом «виграв» він величезні багатства; він відтягнувся 1834 р. на свій масток біля Парми, де вмер 1840 р. на недугу горла. Ще сьогодні його скрипка, яка при його смерті потріскалася, зберігається в його батьківському місті в Генуї, як свята спадщина по найбільшому скрипачеві всіх часів.

Останні роки життя проф. Михайла Грушевського

— У берлінському «Голосі» появилася цікава стаття Ю. Музиченка про останні роки життя проф. Михайла Грушевського, яку подаємо в скороченні:

Люб'язне запрошення

У 1922—23 році Михайло Сергієвич Грушевський уже цілком відійшов від політичної діяльності. Він повернувся до наукової теми, яка була справою його життя,—до дальшого розроблення історії України.

Жив Михайло Сергієвич в місті Бадені. За ходом своєї дослідчої роботи він мусів відвідувати відому Віденську бібліотеку. Ось тут то, у Відні, він зіткнувся з представником советського повпредства Левицьким.

Почалося обережне облітуння услесливим павутинням. Советський дипломат ніяк не цікавився політичними поглядами Михайла Сергієвича. Ні, він цінував у ньому тільки визначного вченого, ерудита. Він жалкував, що така видатна величина живе і працює десь на чужині, в той час, як в Україні саме розквітає історична наука. Адаже Українська Академія Наук саме тепер вільно розгортає свою діяльність, і кому ж, як не Михайлові Сергієвичу, очолити її історичну секцію.

Розмови ці не могли не хвилювати Грушевського. Його тягло туди, де нібито справді від-

роджувалося українське наукове життя. Бракувало лише останнього поштовху. Таким поштовхом було повідомлення про обрання Михайла Сергієвича в члени Академії УССР.

Подібно до капітана Кука, який довірливо висадився на острів людоджерів, що покінчили з ним, професор М. Грушевський прийняв запрошення советського уряду й на початку 1924 р. прибув до Києва.

Советська ласка

Перший час по приїзді все йшло гаразд. Але непомітно й «незрозуміло» атмосфера почала згущуватися. Вперше цілком ясно «новий тон» прозвучав у 1926 році, на святкуванні 60-річного ювілею академіка Грушевського.

За дорученням советської влади, на ювілей прибув Харківський професор Багалій. Тому для вітальної промови він обрав дуже своєрідну: повне й вичерпне перерахування... всіх помилок ювілянта. Так советська влада скинула маску. Вона «вшанувала» 60 років життя й 40 років наукової праці проф. М. С. Грушевського—«по-советськи».

Пастка замикається

Хмари густіше затягали обрій. Чимало сприяв цьому епізод, пов'язаний з відомою справою СВУ (Союз Визволення України). Ідучи до советської країни, Грушевський обіцяв не втручатися в політичну діяльність. Він дотримував свого слова. Але не так розуміли «невтручання» советські політики.

Коли почалася справа СВУ, їм за всяку ціну треба було дискредитувати учасників процесу виступом авторитетного українського діяча. Навала «товаришів від верстату» з'явилася у затишному помешканні Михайла Сергієвича, шантажуючи його на таке висловлення. Відповідь Грушевського була:

«До СВУ я не належав, отже, не можу дати своєї думки з цього приводу. Винність притягнутих до відповідальності покаже советський суд».

Наслідки гідної і, по суті, цілком лояльної відповіді Грушевський відчув незабаром, під час такої званої «епохи чистки», яка почалася в Академії і тривала кілька місяців. Всі ми, тодішні співробітники Академії, пам'ятаємо цю огидну арію, яка нагадувала гризню вовчої зграї, коли збитого з ніг вмиє розшматовують його вовчі «товариші». Пам'ятаємо ми й коротеньку, якусь опухлу постать «таємного уповноваженого» в цій справі Камішана, його брезкле обличчя з рудою борідкою...

З появою цієї постаті почався для Михайла Сергієвича період одвертого переслідування. Закінчився він тим, що за «дружньою порадою» слабодухого президента Академії Богомольця і з Камішаном в ролі етапного жандарма так званий гість советського уряду, професор Грушевський, поїхав у неофіційне заслання до Москви. Було це 7 березня 1931 року.

В московській натівні

З цієї дати починаються не лише моральні, але й фізичні страждання Михайла Сергієвича. Невдовзі по від'їзді його до Москви, дружина професора, Марія Сильвестрівна, одержала листа від дочки Катерини, що супроводила батька в заслання: «Я вже сама...»

В Москві Михайло Сергієвич був заарештований. Слідчий кидав йому в обличчя його свідчення, вимагаючи «зінання» за правилами ГПУ.

«Я заарештую вашу дочку і зашлю її на 10 років у Соловки!»—гукав представник советського «правосуддя» на кожного допиті.

Коли Михайла Сергієвича брали до в'язниці, у нього почалося запалення легенів. У в'язниці його насамперед посадили у холодну ванну. Якимсь чудом Михайло Сергієвич витримав це. Повертаючись по звільненні до свого помешкання, літній професор був напівживий. Він втратив голос і не тримався на ногах.

(Закінчення буде)

Масові арешти директорів фабрик в Советському союзі

СТОКГОЛЬМ.—ТАСС повідомляє на підставі повідомлення верховної прокуратури про масові арешти та присуди на директорів більшовицьких фабрик за «недотримання поставов про покарання саботажистів та дезорганізаторів советського господарства».

Признання за пильну працю

КИЇВ.—Театр малих форм у Києві побачив серед своїх гостей виїмкову громадку відвідувачів. Керівник міської організації розподілу товарів київського містгору запросив всіх членів т. зв. «Акції садження картоплі» на веселе пополудне.

На початку вистави передав керівник рахунковий звіт про досягнення у праці та подякував німецькому цивільному управлінню за допомогу. 2500 мужчин і жінок, які в останніх тижнях пильно працювали для забезпечення міста картоплею, провели пізніше веселе пополудне у признання за їхні досягнення.

ДРУК І ВИДАВНИЦТВО:
Друкарня і редакція, Олександрія,
Управська, 57. Завдрукарнею
К. Юрченко. Відповідальний редактор
О. фон-Зорг.
Тепер діє прейскуртант № 1.